

Машиностроене има, кадри няма

Инж. Илия Келешев - председател на Камарата по машиностроене: Фирмите, произвеждащи техника за хранителния отрасъл, се развиват успешно

Господин Келешев, известно е, че голяма част от фирмите, даващи някога облика на българското машиностроене, са отдавна закрити. Какво е състоянието на фирмите, произвеждащи техника и оборудване за хранително-вкусовата промишленост?

В първите години на прехода машиностроенето се даваше като лош пример за изграждането на крупни мощности, от които страната ни нямала нужда и бе обявен курс за неговата ликвидация. Ликвидирано практически бе каростроенето, а произвежданите у нас кари се изнасяха не само в страните от някогашния СИВ, но и по целия свят. Ликвидира се голяма част от селскостопанското машиностроене, а по-късно и най-големите заводи за производството на металообработващи машини и т.н., и т.н. Българското машиностроене не е това, което беше и което можеше да бъде при по-друга приватизация. Някои от производствата обаче бяха запазени и се развива през годините – например хидравликата. Създадох се и нови производства и фирми. Като цяло секторът машиностроене се развива успешно, има ежегоден растеж. Надяваме се 2016 г. също да приключи успешно. Броят на заетите във фирмите от всичките икономически дейности на машиностроенето – производство на машини и оборудване, на метални изделия без машини и оборудване, на автомобили и транспортни средства без автомобили, надхвърля 110 хил. души, а произведената продукция е за над 8,5 млрд. лв. По-голямата част от нея е произведена за износ за страни от всички

При производството на машини и оборудване за хранително-вкусовата промишленост след 1989 г. нещата се развива по малко по-друг начин. Някогашното голямо стопанско обединение „Хранмаш“ - Стара Загора, попадна в ръцете на заинтересовани собственици, които не го източиха и ликвидираха, както направиха други, а го реструктурираха, съсредоточиха дейността му в основния завод

СКЛАДОВА ТЕХНИКА

ТЕЛ.: 00359 2 946 13 93
E-MAIL: info@veni-bg.com
www.veni-bg.com

ДОПУСТИМО ОБОРУДВАНЕ
ПО ОП "ИНОВАЦИИ И
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ"
2014-2020

в Стара Загора и сега „Хранинвест – ХМК“ АД е водещото предприятие в сектора. Производствената му номенклатура е голяма – резервоари от неръждаема стомана за различните видове производства, машини за бутилиращи линии, машини и съоръжения за преработка на плодове и зеленчуци, различни видове помпи, пълен инженеринг на предприятия за вино и високоалкохолни напитки и др. Има джойнт венчър със световноизвестна германска фирма. На територията на Стара Загора се създадоха и редица нови, предимно малки, фирми, произвеждащи оборудване за хранително-вкусовата, фармацевтичната и химическата промишленост.

След 1989 г. се запази като производство и получи по-нататъшно развитие „Биомашиностроене“ – Пловдив. И тук причината фирмата да се съхрани и развие е основно в мотивацията и професионализма на субективния фактор – фирмата бе приватизирана от компетентен и заинтересован от развитието ѝ собственик. В Пловдив бяха създадени и нови предприятия за сектора – „Индекс 6“, „Томика Метал“. От редица години те присъстват сериозно на пазара. Разширена и обогатена е номенклатурата на производство – пълначни машини за млечни продукти, за вино и алкохол, за козметиката, за битовата химия. И двете пловдивски фирми изпълняват инженеринг, проектиране, производство, доставка на оборудване, монтаж. Фирмата „Индекс 6“ примерно печели и реализира редица инженерингови проекти, в т.ч. за чужбина, като за изпълнението им използва и оборудване, произведено от други български фирми.

ПИМ – Хасково се утвърди като сериозен производител на оборудване за производството на шоколадови изделия, макаронени изделия, майонеза, както и на оборудване за добив и преработка на месо, а също и за винопроизводството. Това също не е случайно за Хасково. Градът и преди 1989 г. бе център за производството на техника и оборудване за месарската промишленост и традицията и опитът си казват думата. Конкурентни са изделията на „Бета Фест“ – София. Има и редица други фирми от страната, които не съм изброил, но които също работят успешно и задоволяват нуждите както на българския, така и на чуждестранния пазар. Като цяло може да се обобщи, че секторът се развива успешно през последните години.

Къде се продават българските машини и оборудване? Конкурентна ли е българската продукция на международния па-

фирмите от сектора могат да задоволяват потребностите от техника и оборудване на предприятията от хранително-вкусовата промишленост в страната. Такава цел е не-реалистична. Това не се случва и в много по-развитите в областта на машиностроенето страни, а и не е икономически изгодно. Например Германия – най-развитата страна в областта на машиностроенето, която е най-големият производител, едновременно с това и внася машини отвън. Внася, включително и от България. У нас например няма достатъчно опит в производството на техника за цигарената промишленост, с изключение на такова за първична обработка на тютюна. Не са произвеждани техника и оборудване при производството примерно на мас за хранителни цели – центрофугите за инсталациите винаги са били внасяни отвън от страни с дългогодишен опит и традиции в производството, на пълначни машини за колбаси, за които има редица утвърдени световни производители, макар да се произвеждат вече и у нас и т.н. Шансовете да се наложим успешно на международния пазар с някои от тези изделия обаче са много трудни. Но не са и невъзможни.

В редица други сфери машиностроенето ни е съвременно и конкурентно – при производството на различни видове машини и съоръжения, особено за млекопроизводството, в бутилиращата техника. Продукцията на „Хранинвест ХМК“ например е качествена и конкурентоспособна и над 90% от нея е предназначена за износ. Голям е дялът на произвежданите от българските фирми машини и устройства за производство на вино, плодови сокове, машини и апарати за промишлена преработка или производство на храни и напитки, в т.ч. и на оборудване за химическата и фармацевтичната индустрия. С традиции при производството на оборудване за химическата промишленост е особено „Химмаш“ – Хасково.

Сред водещите страни, в които се изнася българска техника и оборудване за хранително-вкусовата индустрия, са Германия, Италия, Турция, Гърция, Белгия, Великобритания, Холандия.

„Биомашиностроене“ – Пловдив например разработи през 2015 г. нов тип топлообменник, който изнесе чак в Нова Зеландия. „Индекс 6“ доставя техника и оборудване и изгражда комплексни обекти в Беларус, както и в други страни. Дялът на износа на машини за хранително-вкусовата промишленост и тютюн през 2015 г. е 3,7% от общия износ на страната ни на машини и оборудване. Вносът

предприятия по приходи от продажби са „ПИМ“-Хасково, „Индекс 6“, „Хранинвест – ХМК“.

Напоследък се говори, че с въвеждането на дуалното обучение в професионалното образование ще се реши въпросът с недостига на квалифицирани изпълнителски кадри, които, както е известно, не достигат за машиностроенето.

Проблемът с недостига на квалифицирани кадри е първостепенен за фирмите от сектора. С всяка година нещата стават все по-лоши. Професионалното образование в сферата на машиностроенето е в процес на ликвидация. Ежегодно се закриват професионални гимназии, а в част от останалите машиностроителни специалности не се изучават, като тези, от които остана нещо, се броят на пръсти. Пилотното въвеждане на дуално обучение по швейцарската програма започва най-напред в машиностроенето – в Габрово, Казанлък, Ямбол. Дотук добре. Но по-нататък? За въвеждането на какво дуално

обучение, което ще реши проблемите с кадрите в сектора, може да говорим, след като в професионалните гимназии няма ученици, няма паралелки по основните машиностроителни специалности.

Например в Стара Загора. В професионалната гимназия няма машиностроителни паралелки за редовно обучение. Има за задочно и вечерно, но не и за най-важните машиностроителни професии. Вече споменах, че в Стара Загора е и най-голямото предприятие, произвеждащо машини и оборудване за хранително-вкусовата промишленост. Правите сметка пред какви проблеми е изправено ръководството на фирмата. Откъде да набира попълнение от кадри за разширяване на производството, за заместването на тези, които излизат в пенсия и т.н. Липсват квалифицирани специалисти както със средно, така и с висше образование – инженери.

Браншовата камара бе принудена да се обърне към кметовете на общини, в които сравнително добре е развито машиностроенето, с предложение заедно с ръководите-

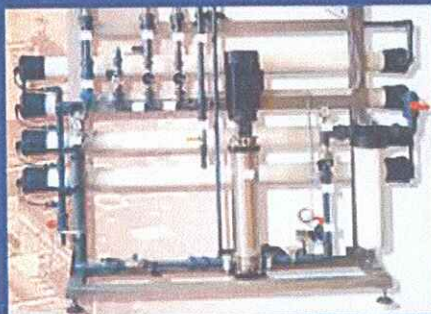
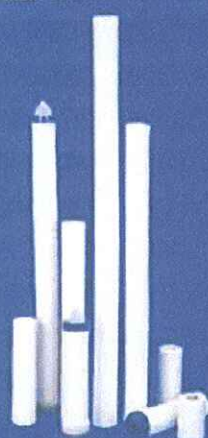
1113 София, ПК 135
тел.: 02/974 32 55, 974 36 90
тел./факс: 02/974 36 89
e-mail: sales@interhema.com

ИНТЕРХЕМА

Чистата вода е наша грижа!

С ПРИЛОЖЕНИЕ ВЪВ: Хранително-вкусова промишленост; Строителство и хотелиерство; Фармация и медицина; Парфюмерийна и козметична промишленост; Производство на високоалкохолни и безалкохолни напитки; Биотехнологии; Микроелектроника и други чисти технологии.

ИНТЕРХЕМА ООД РАЗРАБОТВА, ПРОЕКТИРА, ПРОИЗВЕЖДА И ПРЕДЛАГА:

МОДУЛНИ ИНСТАЛАЦИИ ЗА:

- Омекотяване на вода;
- Филтрувално-адсорбционна обработка на вода;
- Дейонизация (деминерализация) на вода съгласно изискванията на AQUA PURIFICATA - европейска Фармакопей - V - пречистена вода;
- Микробилно обеззаразяване на вода и течности чрез UV техника и абсолютни CARTRIDGE филтри;
- Производство на супер пречистена вода ULTRAPURE WATER;
- Ултрафилтруване;
- Обратна осмоза;
- Fino очистиване на вода за клинични

- лаборатории, оперативни цели в медицината и хемодиализа;
- Очистиване на вода за серуми и други вирусологични препарати;
- Очистиване на вода за: хлебопроизводство; безалкохолни и високоалкохолни напитки; минерална вода;
- Fino очистиване на вода за производство на микроелектронни прибори и други чисти технологии;
- ИНСТАЛАЦИИ за fino очистиване на ВЪЗДУХ и ГАЗОВЕ за нуждите на хранително-вкусовата промишленост, пневматиката, чисти технологии и други.

ФИЛТРИ:

- Широка гама от обемни патронни CARTRIDGE филтри, слоеви и мембранни филтри;
- Специализирани филтри за биологично стабилизиране и избистряне на вина;
- Филтри за защита на помпи от сондажни кладенци;
- ФИЛТРИ ВЪЗДУШНИ - джобни и панелни;
- Филтри за fino очистиване на газове;
- Касетъчни карбонови въздушни филтри за очистиване на въздух от: кухни, ресторанти и други производствени помещения;
- Резервни мембрани за УЛТРАФИЛТРУВАНЕ и ОБРАТНА ОСМОЗА.

Изработка от неръждаема стомана:

- Различни видове мрежести филтри за вода и въздух;
- Корпуси за филтри от 4" до 40";
- Касетъчни мембранни филтри;
- Съдове.

лите на основните производствени фирми, с директорите на професионалните гимназии и на регионалните инспекторати по образование да направят съответните предложения за държавния план прием пред Министерството на образованието и науката. Целта е да се осигури прием по специалности, за които има търсене на пазара на труда в региона, в т.ч. за фирмите от машиностроенето. В някои от общините от разговорите и писмата се очертава да има проблем.

При създаването се обстановка е ясно едно. Наложителна е решителна промяна в политиката по приема в средните училища. Първостепенна грижа следва да бъде осигуряването на прием по специалности в училищата, съобразно потребностите на пазара на труда в региона. Трябва да бъдат премахнати измислените, добре звучащи специалности, които привличат младите хора, но след това няма къде да започнат работа по тях. Нашето предложение е приемът по училища и специалности да се координира на място от кметовете на общините, които би следвало и да са най-заинтересовани от развитието на промишлеността в региона. Предложението ни бе подкрепено на среща с министъра на образованието Меглена Кунева и се надяваме, че ще бъде включено в Закона за професионалното образование. От дълго време се говори, че трябва да се промени и системата на финансиране на образованието, което сега става чрез така наречените „делегирани бюджети“. С тях самите ръководства на професионалните гимназии не са мотивирани да подготвят ученици по тежките и сложни професии, а предпочитат да имат по-голям брой ученици, нищо, че от тях след завършването им икономиката няма нужда.

В редица общини, в т.ч. и големи, вече няма професионални гимназии по машиностроене (някогашните механотехникуми). В други са пред закриване. Нереалистично е да се мисли, че тези гимназии отново могат да бъдат създадени. За съжаление, нещата са докарани дотам, че фирмите най-вероятно ще бъдат принудени сами да организират подготовката на най-необходимите им кадри, а това означава и промяна на политиката за финансиране на образованието. Не може да се приеме за нормално фирмите с данъците си да финансират образованието, а държавата да не готви кадри за тях.

Ваня Иванова

Уважаеми читателю,

Знаете ли, че тази година списание „Хранително-вкусова промишленост“ навърши 65 години?

По разбираеми причини няма тържества и фойерверки, но ние сме доволни, че устояваме и продължаваме да издаваме единственото оцеляло през годините специализирано списание за производителите на храни и напитки.

Правим го за Вас и с Вас!

Затова и разчитаме на Вашия абонамент за 2017 година.

**Имате избор –
хартиен вариант/
електронен вариант!**

Ако побързате ще получите и своите бонуси...

**Нека сме заедно и през
2017 година!**

Запознайте се с подробностите от приложения в списанието *Талон за абонамент* или на страницата „Абонамент“ в сайта ни:

www.fpim-bg.org

